

Рахівничка

Дмитро Головка

Якось у дитсадок по Валька прийшов тато. Вихователька, Раїса Степанівна, поскаржилась йому:

— Анатолію Григоровичу, ви знаєте, раніше я багатьом за приклад ставила Валентина. Та останнім часом він якийсь неуважний. Все йому не так, все не те. Як з ним говорити — ради собі не дам.

Батько докірливо глянув на сина:

— Оце новина для мене.

Коли вийшли із садка й опинилися на притишеній вулиці, батько узяв сина за руку:

— Таких прикрощів ти ще ніколи не завдавав мені... Що трапилось?

— Нічого не трапилось,— відповів Валько, дивлячись собі під ноги.

— Як нічого? Адже Раїса Степанівна при всіх дітях сказала, що ти неуважний, з товаришами грубий...

— Вони мене самі чіпають.

— Чого ж ти про це не скажеш виховательці?

— Та...

— От бачиш, знову "та". Навіть батькові не хочеш сказати правду.

Валько якийсь час ішов мовчки, а тоді, зупинившись, по-змовницьки відповів:

— Я зумисне так роблю.

— Отакої,— здивувався батько.— Це ж чому?

— Набридло мені в садку. Нецікаво.

— Нецікаво?

— Та... Все "давайте малювати", все "лягайте в ліжечка".

— А хіба ви не вчитесь читати, рахувати?

— Вчимося. Та я вже всі літери знаю.

— О, ми грамотні стали,— похитав головою батько й більше нічого не сказав. Так вони й додому прийшли. Про цю розмову батько не признався ні мамі, ні Сергієві. І добре зробив, бо хлопець і сам шкодував, що так вийшло. Ніде правди діти: в садочку в них буває й цікаво. Незабаром Раїса Степанівна поведе їх до школи, де восени вони будуть навчатися. От якби раніше...

Тільки ж хто відчислить Валька із садка, якщо йому й шести літ нема? Малий іще. Малий?

Вранці, коли мати будила Сергія до школи, Валько вже був на ногах. Без нагадування він умився, зодягнувся.

З дому вийшли всі разом: батьки на роботу — в один бік, а хлопці — в інший. Та вже за рогом будинку Валько став канючити в брата: візьми та й візьми до школи. Сергій відмовлявся: без дозволу батьків не можна цього робити. Але Валько наполягав: хоч на один-однісінький урок. Потім він піде до садка, і ніхто про те не дізнається. Нарешті

Сергій погодився.

О, який уважний і зосереджений сидів Валько за партою! Він по-дорослому підпирав рукою підборіддя, не зводив очей з учителя. Був саме урок математики. П'ятикласники розв'язували різні задачі. Не відставав від них і Сергій. Правда, все це він робив на електронній рахівничці, яку дістав із портфеля. Досить було йому одним пальцем торкнутись білого клавша, як на екрані уже була готова відповідь.

А Валько нічого не розумів... І дивувався, чому це він раніше не бачив у Сергія цієї рахівнички. Як легко й просто, мабуть, на ній додавати й віднімати! Раїса Степанівна ж вимагає, щоб усі носили в дитячий садок дерев'яні чи пластмасові палички. Навіщо вони, якщо є така помічниця? Та вона за мить сама додасть і відніме. От якби навчитись на ній!

Одного разу, повернувшись із садка, Валько нікого не застав удома. Сергій, певно, пішов до когось з друзів. А портфель його стояв біля столу. Валько, не гаючись,— туди, дістав рахівничку. Яка вона гарна! Вже перший натиск на клавш — і екранчик її загорівся. Хлопець пальцем торкався все нових білих квадратиків — а на екранчику бігли та бігли цифри — 5, 7, 10. Як цікаво! Хлопець натиснув ще раз, потім удруге, втретє, вдесьте... Раптом рахівничка задзижчала тоненьким плаксивим голосом — Валько аж розгубився. Що з нею? Він натискав ще і ще, а вона все дзижчала, а потім раптом замовкла, погас екранчик.

Ой, що тепер скаже Сергій? Хлопець швидко поклав машинку на місце.

Наступного дня, коли Валько з батьком прийшли з садка, старший брат крізь сльози поскаржився: "електрон— ка" зламалась.

— Мабуть, неправильно рахував,— сказав батько.

Хлопець аж образився:

— Хіба мені вперше?

— Ну, давай подивимось.

Батько сів за стіл, узяв до рук рахівничку, став натискати клавші. Враз машинка як задзижчить!

— Чого вона? — несміливо підійшов до столу й Валько.

Батько не поспішав відповідати: оглядав машинку, прислухався до її голосу.

— Плаче...

Хлопці презирнулися і майже в один голос:

— Плаче? Від чого?

— Зараз розкажу,— і батько приклав рахівничку до вуха.— Ага, ага, зрозуміло.

— Та що вона каже? — не втерпів Валько.

— Каже: "Тому, хто не вміє рахувати хоча б до ста, я нічим не можу допомогти".

— Це через тебе вона плаче,— штовхнув Валька у бік старший брат.— Це ти її брав, ти!

Хлопець хотів було дати здачі, але батько докірливо поглянув на нього.

— Угомоніться, на цей раз я полагоджу машинку.

Минав час. І ось настав той день, коли Валько востаннє

пішов до дитячого садка. Пішов не сам — з мамою та старшим братом. В найбільшій кімнаті садка зібралося чимало дітей і батьків. У святковому одязі тут була й Раїса Степанівна. В очах у неї смуток — адже вона прощалася зі своїми вихованцями. А вони один за одним виходили на середину зали, розповідали, чого навчилися в садку, читали вголос книжки, декламували вірші, додавали й віднімали цифри. Найкраще, чи то Сергієві здалося, читав і рахував братик.

На прощання Раїса Степанівна кожному вручила портфель, а в ньому — книжки, зошити, олівці, лінійки.

— А що ми подаруємо нашому випускникові? — запитала старшого сина мама, коли вони вийшли із садка.— В нього такий день!

Сергій ніби чекав цього — відразу дістав із кишені електронну рахівничку і простягнув братику:

— Візьми у спадок, тепер вона потрібна буде тобі.

Валько від несподіванки аж зупинився:

— А як же ти?

— Ось повернеться із відрядження тато, то купить мені іншу, складнішу, правда, мамо?

— Правда,— згодилась вона.

А через два місяці ось так же весело, з батьками та братом Валько вперше йшов до школи.

Він став школярем.